

IV. évfolyam, 96. szám.

Elfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre - - - - - 12 korona
Félévre - - - - - 6 korona
Negyedévre - - - - - 3 korona
Egyes száma ára - - - - - 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és csütörtök
reggel.

HATÁRŐR

= UJVIDÉK, 1908. =

november 29. vasárnap

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Ujvidék, Petöfi-utca 47. szám.,
ahová a lap szellemi és anyagi részét
illető közlemények intézendők.
Ilyen közleményeket és megkereséseket
lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

A kivándorlás.

Irta: Beck Lajos orsz. képviselő.

A kivándorlási törvényjavaslatnak képviselőházi tárgyalása, egy a kivándorlási visszaéléseket szellőztető interpelláció: újra e kérdés felé terelte a közfigyelmet.

És valóban ideje, hogy a kivándorlás okainak megismerésével hozzáfogjunk az ország megszerzéséhez, mert különben újra meg fog indulni az amerikai kivándorlás s rohanó árjával magával ragadja idehaza tengődő véreinket.

Gazdasági életünk egészséges fejlesztése és önállósítása nélkül a kivándorlás csökkentésére, a visszavándorlás lényeges fokozására nem gondolhatunk. Az óhajtott fejlődés pedig az eddiginél nagyobb tőkék befektetése, az eddiginél szívesebb és intenzívebb munkásság, végül az eddiginél nagyobb szakértelem és készség nélkül el nem érhető. Ha a kereskedelmi és ipari vállalkozástól eddig irtózó tőkéket meg tudjuk nyerni a gazdasági élet számára, ha a mezőgazdaság előtt a személyi hitelnek új forrásait, kielégítésének új alakzatait fel tudjuk tárni, ha szakoktatásunk fejlesztésével rá tudjuk nevelni polgárainkat a dologtól nem irtózó, a munkát nem szégyenlő tevékenységre: akkor egy olyan átalakulásnak vetjük meg alapjait, amely nem fogja többé ismerni a kivándorlást.

A legjobb példa erre Németország, ahonnan néhány évtizede még százezrével szálltak hajóra az emberek, de egy nagy és hatalmas iparnak és kereskedelemnek kifejlődésével, egy *celluladatos vámpolitika* inaugurálásával, az *egészséges nevelésnek* elterjedésével, az *önsegély* elvén alapuló társaszervezetekkel, az egyes termelési ágak hathatós érdekképviseletével, a takarékosági és gyűjtőosztón meggyökeresedésével: ma már néhány tizezre apadt le a kivándorlók száma. Mert ott — dacára annak, hogy az amerikai és német munkabér viszonyok között még jelentős különbség van — oda tudták kötni a munkást a hazai rőghöz és hazai iparhoz, nem a csendőrszuronyok millióival, hanem a jogos érdekek helyes méltánylásával.

Németországban a munkaadó és munkás egymáshoz viszonya az utolsó évtizedekben óriási átalakuláson ment

keresztül. A szociális érzék fejlődésével, a tömegek politikai érvényesülésével egy új világnézet kapott lábra. Az, amely Amerika nagyságának is alapul szolgál és amely a két fél munkájának kölcsönös megbecsüléséből áll. Ott is átesett a tőke azon a nagy lelki küzdelmen, amelyet a mi tőkénk viv most önmagával. A munkaadó ott is arra törekedett hosszú ideig, hogy minél alacsonyabb munkabérek mellett s minél kevesebb tőkebefektetéssel és kockázattal dolgozzék. De a szociális érzés hatalmas hullámaintól hajtva, siettetve elég korán megérezte, hogy önön érdeke más parancsol neki. Megértette, hogy az ipari fejlődés eme szédületes korában a munkás teljes erőfelfejtésére van szükség, úgy mennyiségileg, mint minőségileg, hogy a versenyző iszonyu vetélkedésével szemben a tőke meg tudja állni a maga helyét. És megértette, hogy a munkaerő eme nagy kimerítésével, még ha azt az eddiginél drágábban kell is megfizetni, nagyobb hasznot biztosíthatnak önmaguknak mint alacsony munkabérek, kedvetlen félmunka és nap-nap után fenyegető sztrájkmozgalmak közepette.

Ha most serkenő iparunkkal gátat akarunk vetni a nagy kivándorlásnak, akkor nemcsak a kellő tőkékről s a kellő szakértelemről kell gondoskodni, hanem törvényhozásunk útján olyan intézményeket kell létesítenünk, amelyek még az amerikainál alacsonyabb munkabérviszonyok között is kedvessé tegyék a munkások szemében ezt az országot, amely róluk minden irányban gondoskodni kíván. E célból fel kell továbbra is karolnunk a *munkáslakások* ügyét, a lehetőleg olcsóbb és mégis észszerű *közélemezés* kérdését. De ezzel még nem teljesítettük egészen feladatunkat. Mert a magyar kivándorlóknak az a része, amely egyáltalában nem tér többé vissza és elvész a számunkra és a visszatérőknek az a tekintélyes része, amely a hazai viszonyok láttára elkedvetlenedve másodszor, vagy harmadszor is vándorbotot fog kezébe: mind földet akar szerezni idehaza, de még ha megtakarít is valamit odakint, vagy nem juthat egyáltalában faluja környékén rőghöz, vagy olyan árt kell érte fizetnie, amely a biztos tönkrejutást jelenti számára.

Ennek átérzése parancsoló szóval kényszeríti a törvényhozást a *parcellá-*

zás ügyének rendezésére. Olyaténkép, hogy egy a kivándorlottak pénzének kezelésére, a tengerentuli anyagi ügyeknek lebonyolítására is kész pénzügyi vállalat az állam ellenőrzése és felügyelete alatt magyar birtokok megszerzésére és felparcellálására hosszú lejáratu bérletek közvetítésére és illetékmentesség felállítására és a nehezen hozzáférhető főuri és papi nagybirtokoknak a nép részére való hasznosítására vállalkoznék a közvetítői díjak kizárásával, a lehető legcsekélyebb költségek árán.

Ha egyfelől az állam az intézethez delegált megbízottjai útján a földszerzés és szétparcellázás műveletének minden részére irányuló és ellenőrző befolyást fog gyakorolni, ha viszont másfelől ezen intézet parcellázási műveletei számára a közérdek céljából adó- és illetékmentesség fog biztosítani, akkor ezen előnyeivel fogva bátran fel fogja vehetni a versenyt az agilis, de drága magánparcellázással.

Csak az ipari és mezőgazdasági érdekek ilyen ápolása hozhatja meg az óhajtott orvosságot a kivándorlásból származó vérvesztésünkre.

A városi választások.

A képviselőtestületi választások közeledése élénk mozgalmat kelt városszerte a polgárság körében. A mozgalom nyomán általános érdeklődés támad a választással kapcsolatos mindennemű kérdés iránt. A közönség figyelme és szeme azonban mindenekelőtt a jelöltek személye felé fordul.

És az természetes dolog, ha sok mindennemű szempont, elv, tekintet mellett a személyek nevei jutnak előtérbe, ők uralkodnak a helyzeten, amíg a kocka elgördül.

Annak a kérdésnek, fontossága kik alkossák újabb 6 esztendőn keresztül a törvényhatóságnak tekintélyes részét, szinté kerek számban a negyedet, érthetőképpen megokoltá teszi a közérdeklődés felébredését a jelöltek egyénisége irányában.

Most fog döntésre kerülni, kiket tiszteleg meg és tüntet ki bizalmával a választó közönség. Mérlegre tételnek ilyenkor jellem, képesség, érdem, népszerűség, ambíció és akiknél ezek a dolgok aránylag a többiekével könnyűnek találtnak, azok nem győznek a versenyben, hanem hátul maradnak. Tudnivaló azonban, hogy az

BOGDÁNY és TÁRSA

UJVIDÉK,
Tökölly Imre-utca 11. sz.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat. Telefon 219.

Főtelep: Budapest, VI., Dálnok-utca 12. Telefon (Interurban) 988.

KRON KÁROLY FIA

cég Ujvidéken tisztelettel értesíti n. é. vevőit, hogy az idei

KARÁCSONYI VÁSÁR

november 24-én vette kezdetét.

ilyen veszteség nem jelenti az illető erkölcsi vereségét, nem jelent lealázást, hiszen a polgárság legjavával, a legmélőbbakkal küzdöttek a pálmáért.

Hogyne volna tehát személyi tekintetből is jelentősége a mostani választásnak, épügy mint minden egyéb választásnak, ahol is az egyéni kvalitás okvetlenül előtérbe szokott jutni és folyton a szavazó polgárság szeme előtt lebeg.

Mikor a függetlenségi párt a jelöltek személyében már megállapodott és a választási harc bevezetéseken ugyszólván a jelöltek neveit hozta legelőször is nyilvánosságra, eljárásával azt kívánta jelezni, hogy nyugodtan bizza a kiszemelt férfiak kezére a függetlenségi párt zászlóját, melyre a párt jelszavai vannak írva; juttassák diadalra!

Pártszempontból tehát szintén fontossága van a kandidálás személyi oldalának. E jelben győzünk.

Mindazonáltal a személyi érdektől eltekintve, a tiszta pártszempontot hangsúlyozni kívánom — föléje helyezem azt a választási küzdelem személyi részének. Hiába tolnak előtérbe a nevek.

A rideg pártszempont, melyből ezt az egész akciót nézni kell, mindenestre nagyobb tárgyilagosságot kölcsönöz a jelölésnek és választási harcnak, kiemeli a személyekért folyó küzdelem kicsinyes és szűkkörű határaiból és magasabb rendű érdekek levegőjébe emeli.

Ugy van. Aki a függetlenségi párt neveire szavaz, az általában támogatja az uralmon levő függetlenségi pártot, helyesli annak kormányzati rendszerét. Ha a választók diadalra juttatják jelöltjeinket, ezzel a ténykedéssel erősítik a törvényhatóságban most uralkodó pártot. Evvel a ténykedéssel erőt szolgáltatnak az ottani pártnak, hogy politikai kérdésekben való nyilatkozásnál és állásfoglalásnál a jelenlegi kormányzati szellem értelmében juttassák érvényre akaratukat.

Országos érdek, hogy Ujvidék képviselő-testületének többsége függetlenségi párti bizottsági tagokból álljon és ezek szövetségeseiből.

A tudatos nemzeti politika intézését egyedül a függetlenségi párt programja teszi lehetővé. Szükséges, hogy ennek a politikának gócpontjai és erős várai éppen a törvényhatóságok legyenek. Legyen az a mi törvényhatóságunk is.

Mit szóljunk a helyi érdekekről, mit mondjunk a városi ügyekről a mostani választás előkészületei és mozgalmi alkalmával?

A függetlenségi párt vállalja és állja azt a *programot*, melyet önmaga mint volt polgári párt évekkal ezelőtt nyilvánosság elé bocsátott, mely annál is inkább

ismeretes, mert megvalósítása azóta is szakadatlanul folyik szemünk előtt. A város gazdasági életének fellendítése, a közlekedés eszközeinek gyarapítása, egészségügyi intézmények létesítése alkotják annak a közismeretes programnak főleveit a politikaiak mellett önkormányzati téren.

A volt polgári, most törvényhatósági függetlenségi párt méltán és joggal hivatkozhatik eredményre és sikerekre, ami a város minden irányu fejlődését illeti, mikor a polgárok bizalmát és szavazatát kéri jelöltjei számára.

Valamint eddigé az elmúlt években, úgy ezentul is a jövőben arra törekszik ez a párt a törvényhatóság kebelén belül, hogy a *jó, igazságos és gyors közigazgatást* fentartsa a torony alatt, sőt jobban kifejléssze.

Azon fog ezután is fáradozni, hogy *okszzerű városi gazdálkodással* a polgárok közterheit ne gyarapítsa, ellenkezőleg inkább csökkentse, habár amellett a város fejlesztését előmozdítani kívánja minden áron.

Iparkodását abban az irányban is folytatja majd a párt, hogy a különböző nyelvű és vallású polgárok közt a *béke és jó viszony* tovább is fentartassék és ápolassék.

Szociális téren nem különben minden tőle kitelhetőt kész a párt megtenni, amennyire a város rendelkezésére álló szellemi és anyagi erők engedik.

Hogy ezek mind nem hiu és üres ígéretek — tanuskodik arról a pártnak a legközelebbi multban kifejtett soknemű tevékenysége és szereplése a helyi ügyek felkarolása érdekében.

Látnivaló, hiszen a köztapasztalat igazolja, hogy a függetlenségi párt tudatában van feladatának, kötelességének, melyeket magára vállalt a városi érdekek szolgálatára körül. Tetterejének, hivatottságának érzetében teljes energiával törekszik megfelelni a felvállalt kötelességnek, megfelelni a közönség bizalmának, beváltani saját ígéréteit.

Ha a polgárság méltányolni tudja a párt eddigi érdemeit és jutalmazni kívánja a jövőben elismerésével, bizalmával a pártnak céltudatos működését az önkormányzati ügyek területén, akkor nem lehet, akkor nem szabad megtagadnia szavazatát a függetlenségi párt jelöltjeitől, akik annak a pártnak elveit és jelszavait képviselik a választási küzdelemben és azután is a mostani kormányzati rendszer hűségesei fegyveresei lesznek a képviselő-testületben.

HIREK.

Esküdtbíróági elnök. A szegedi kir. ítélőtábla elnöke az 1909. év tartamára az *ujvidéki* kir. törvényszéknél szervezett esküdtbíróági elnökévé *Csarsch* Dezső törvényszéki elnököt, állandó helyettesévé pedig *Ernst* Ödön törvényszéki bírót jelölte ki.

Választói névjegyzék kiigazítása. Az igazoló választmány a napokban tartott ülésén kiigazította a választók f. évi névjegyzékét, amennyiben az időközben meghalt és elköltözött választókat törölte, ezenkívül a választóknak a lakásuk alapján más választó kerületbe leendő áthelyezés iránti kérelmét tárgyalta. Ehhez képest a II. kerületbe 33 helyezettett át az I., 14 a III. és 5 a IV. kerületből. A jelen vár. bizottsági tagválasztásokra jogosult választók száma eszerint összesen 2219, még pedig 588 az I., 612 a II., 375 a III., 374 a IV. és 270 az V. vál. kerületben.

Választók figyelmébe. Tekintettel a küszöbön álló vár. bizottsági tagválasztásokra, pártunk vezetősége e hó 27-től kezdve naponként esti 8 órától a függetlenségi kör helyiségében („fehér ökör”) tanácskozásokat folytat, melyeken pártunk tagjai, a választók és érdeklődők szívesen láttanak.

Vizvezeték — mélykutak. Minthogy az eddigi próbafurások útján nyert viz *minőségileg* igen jónak állapított meg az illetékes szakértők részéről, most már a víz mennyiségének megállapítása szükséges, mely célból *próbakutat* furat a város. Ennek munkálatai, minthogy a szükséges csövek megérkeztek, e héten fognak megkezdetni. Ezzel kapcsolatosan följegyezzük, hogy a vizvezeték és csatornázás terveire, finanszírozására hirdetett pályázat f. december 15-én jár le s néhány előkelő cég már eleve bejelentette, hogy részvesz a pályázatban. — Egyik utóbbi közgyűlés 2 (ártézi) mélykut ásását határozván el, a vár. tanács elrendelte ezek ásását, még pedig egyet az Attila utcában, a másikat az almási templom mögött, mivel e helyeken egyelőre vizvezeték nem lesz.

Jóváhagyott közíg. bejárás. Az ujvidéki állomáson tervezett bővítések és a Karlóca szőlők kiterénél tervezett munkavágyány közíg. bejárásáról felvett jegyzőkönyvet és egységes megállapításokat a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta s a városhoz intézett leiratában a bővítéshez szükséges területeket kér, mire névze a legközelebbi közgyűlés fog határozni.

Előadások a vörhenyről. Dr. *Wagner* Károly ker. orvos a katolikus Olvasókörben mult vasárnap tartott előadását — a vörheny elleni óvintézkedésekről — ma nov. 29-én délután ugyancsak a kath. Olvasókörben megismétli még pedig ezuttal nők részére. — Dél-előtt 11 órakor ugyane tárgyban a Mayer szálló termeiben lesznek magyar, német és szerb nyelvű előadások.

Hölgyek figyelmébe!

Van szerencsém Ujvidék és környéke mélyen tisztelt hölgyközönségének szives tudomására hozni, hogy **NŐI DIVATTERMEMET** folyó évi november hó 1-én *Kossuth* *Lajos-(Fő)-utca 23. szám* *Duna-utca 28. szám (I. emelet)* alá tettem át.

Együttal bátorkodom a nagyrabecstült hölgyközönséggel tudatni, hogy divattermembe a legelegánsabb szabású és kivitelű kosztümek, valamint francia és béli toalettek, mennyasszonyi kelengyek, a legmodernebb és legizlésebb konfekciók, szóval e szakmába vágó bármiféle női ruhadarabok személyes felügyeletem alati és szavatosság mellett, készülnek. — Amidón végül a mélyen tisztelt hölgyközönség szives pártfogását kérem, a legpontosabb és legfigyelmesebb kiszolgálásról eleve biztosítom.

HITRI KÁROLY, angol és francia női toalett-készítő Ujvidéken, Duna-utca 28. szám I. emelet.

Akik visszaélnék a sajtóval. Ujvidéken már annyi felháborító példáját láttuk annak, miként élnek egyesek vissza a sajtó hatalmával, tisztességével, hogy már undor fog el bennünket, ha velük újra foglalkoznunk kell. De nem hagyhatjuk szó nélkül azt a vakmerő hazugságot, amit egy lelkiismeretlen riporter felelőtlenségének tudatában, a sajtóban elhelyezett. A „Pesti Hírlap” csütörtöki számában olvastuk a következő táviratot: Ujvidék, 1908. nov. 25. — Sajtó tudósítónktól! — „Báró Czibulka, budapesti hadtestparancsnok itt úgy nyilatkozott a tisztek előtt, hogy *háboru küszöbén állunk, minden percben megtörténhetik az összeütközés.* Sajnálattal fejezte ki, hogy a pétervárad-i fahíd már fel van szedve, minek folytán Ujvidékről nem lehet Péterváradra élelmiszert szállítani, ha a háboru kitör.” Az egész hír annyira magán hordja a lehetetlenség és a költött hazugság vakmerő bélyegét, hogy szinte előre tudni véltük a fővárosi lapokban másnap megjelent cáfolat szövegét. Tehát a riporter újra hazudott, amint azt megtette a multban annyiszor és meg fogja még tenni a jövőben, a hányszor két egymással közönyös dolgokról beszélő embert fog látni, kiknek közelébe férközik, kilesi majd, mit beszéltek és azután „alaptalan koholmányok”-kal árasztja el a lapokat a két ember közönyös beszélgetéséről. Czibulka hadtestparancsnoknak se lehet rosszabb véleménye erről a riporterről, mint van nekünk — róla.

Ellenzéki lista. Ilyen is van. Programja, neve nincs. Csak jelöltjei. Eszkimói. Ők is főként vadászok. Városi bizottsági tagságokat. Az ellenzéki listán a függetlenségi párt két jelöltjét: Balla Árpád elnököt és Molnár Hugót is felvették. Velük együtt heten vannak. Így amint ekképen egymásután következnek: Königstättler Otto dr., Varsányi Lajos, Kincses Endre, Göbel Lajos és Gerich István. A polgárság fog a két lista sorsa felett végérvényesen dönteni.

Hadműveletek figyelmébe. Minthogy az 1909. évben sorozás alá kerülő 1888., 1887. és 1886. évi születésű hadkötelesek ezidén a mult évek tapasztalatához képest gyéribben jelentkeznek, újból felhívjuk a hadkötelesek figyelmét arra, hogy a jelentkezések a védtörvény szerint csak november hónapban fogadtatnak el, illetőleg mindazok, kik későbbben jelentkeznek, avagy a jelentkezést egyáltalában elmulasztják, 10—200 koronáig terjedhető és elzárásra is átváltoztatható pénzbüntetéssel fognak büntettni.

Uj ügyvéd. Dr. Kálmán Mihály, a helybeli aranyifjúság közkedvelt tagja, a mult napokban tette le Budapesten az ügyvédi vizsgálatot. Az új ügyvéd, mint értesülünk, Ujvidéken szándékozik letelepedni.

Uj olvasókör. A beltéri kath. Kör ma vasárnap d. u. fél 4 órakor *megnyitó gyűlést* tart, este pedig Krannerné éttermében társasvacsorát rendez.

Radikális nagygyűlés. Az ujvidéki szerb nemzeti radikális párt vasárnap délután 2 órakor a Mayer-féle vígadóban nagy gyűlést tart, melynek egyetlen tárgya az új választási törvényjavaslat megvitatása.

Skarlát. Nov. hó 21-től mai napig nov. 28-ig a főorvosi hivatalnál 7 újabb eset jelentetett be, ezek közül 5 hat éven aluli, egy 9 és egy 12 éves. Halálozás kettő volt, a régebbiek közül.

Szociáldemokrata népgyűlés. A helybeli szociáldemokrata párt vasárnap délután 3 órára Brezina Antal Árpád-utcai vendéglőjébe népgyűlést hívott össze, melyen községi pro-

gramját kifejtteni és a december 15-iki törvényhatósági-bizottsági tag választásokra külön jelölteket felállítani szándékozik.

Értesítés. Tisztelettel értesítem mindazon egyéneket, kik a folyó évben karácsony táján az ujvidéki áll. polg. fiúiskolában magánvizsgálatot akarnak tenni, küldjék be f. évi dec. 1-ig a kir. tanfelügyelőséghez címzett és a szükséges okmányokkal felszerelt folyamódásukat alulírt igazgatóhoz. (A folyamodványhoz mellékelni kell: a születési, — iskolai — és erkölcsi bizonyítványt, továbbá igazolványt arról, hogy az iskola elvégzése után, hol töltötte az időt és mivel foglalkozott.) Kardos Ignác igazgató.

A bíráló választmány e héten tartott ülésén tárgyalta Georgievits Jánosnak a legtöbb adófizetők névjegyzéke ellen beadott felelőztetését és kimutatott adója alapján utólag felvette az 1909. évi virilisták névjegyzékébe, még pedig utolsó helyen, Moga Tosa helyébe, aki eszerint a jegyzékből töröltetett.

Uj vasut megnyitása. Az Ujvidék, illetve Pétervárad-beocsini vasut ünnepélyes megnyitása Ehrenhöfer Aladár min. tanácsos vezetése mellett f. december hó 1-én történik. Az ünnepélyes megnyitásra meghívott vendégeket Beocsinba külön vonat viszi, mely r. 9 órakor indul Pétervárad állomásról.

Anyakönyvi hír. Az ujvidéki anyakönyvi hivatalnál e hó 20—27-ig bejelentett születések 17, még pedig 7 fiú, 10 leány; meghalt 15.

Esküvő. Bosnyákovits István vár. számtiszt e hó 26-án esküdött meg Siffert Mária kisasszonynyal.

Öngyilkosság. Heimann József fényképész neje e hó 25-én revolverrel jobb halántékra lökte magát s mire a gyorsan segítségül hívott Dr. Deák Imre megjelent, meghalt. Tettét nagyfokú buskomorságában követte el, még pedig a feletti buskomorságában, hogy egyetlen leánygyermek a nyáron a Dunába ugrott, honnan még holttestét sem sikerült felhozni.

Kinevezés. A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság Csejthey István zombori lakost a palánkai kir. adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki és ideiglenes szolgálatára a szabadkai kir. adóhivatalhoz osztotta be.

Nyilatkozat. A Hencz Károly képviselő ur által a képviselőház szombati ülésén előadott interpellációval kapcsolatban a sajtó néhány organuma személyes támadásokat intéz ellenem. Az interpellációkban felvetett kérdések érdemével nem foglalkozom. A személyemet ért támadások dolgában pedig meg fogom tenni az illetékes bíróság előtt a megtorló lépéseket Budapest, 1908. november 23-án. Lánzy Leó.

Fogzás.

Ugyan adjatok a szenvedőnek SCOTT-féle Emulsiót és kiméjétek meg álmatlan éjszákától. A fogak minden fájdalom és bélbaj nélkül bujnak elő, fehérek, erősek és egyenesek lesznek.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — kérjünk figyelembe venni.

A gyermek szereti a SCOTT-féle Emulsiót és készségesen fogja azt szedni. Az emésztést, ha meg van zavarva, mindenkor helyre állítja és előmozdítja. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban

Aki nem szereti a tere-ferőt. Gyurica Józsefné baracska lakos az utcán tere-ferőlt a szomszédasszonyával. Pletykázásukat megzavarta Mojzes Imre, aki rászólt a menyecskékre, hogy okosabban tennék, ha haza mennének dolgukat végezni. Gyuricáné est persze nem hagyta szó nélkül, minek az lett a vége, hogy Mojzes Imre alaposan elverte a menyecskét.

Gyermekek iskolába menet. Ha látjuk a gyermekeket, amint szélben, esőben csacsogva ballagnak az iskola felé, nem csodálkozunk, hogy annyi az iskolabetegség, melyek többnyire meghülésből erednek. Természetes, hogy ilyenkor orvost hívunk. De a tapasztalt anya azt tanácsolja, hogy elejét kell venni a bajnak s hogy zord időben mindig jó néhány Fay szodeni ásványpasztillát adni velük az utra. Ha valahol, úgy itt lehet akárhányszor eredményt érni azáltal, hogy elébe vágunk a bajnak.

(Horgony-Kőépítőszekevény.) Ámbár a Horgony-Kőépítőszekevények már a legtöbb családban ismeretesek és használatban vannak, mégis külön arra akarunk figyelmeztetni, hogy ezen felette jelentős játék- és foglalkozási szer a legutóbbi években még jobban tökéletesített és pedig a Horgony-Hidépítőszekevények által. Bővebbet találunk erről a legújabb kőépítőszekevény-árjegyzékben, amely Richter F. Ad. és Tsa., kir. udv. és kam. szállítók által, Bécs I. Operngasse 16, ingyen és bérmentve beküldetik. Egy csinos újdonság a pompás „Saturn” és „Meteor” rakási játék, valamint a Richter-féle beszélőgépek és zenélőművek.

Zonarendszerű személydijszabás életbeléptetése. A szabadka-gombos-palánkai h. é. vasuton a megnyitás napján zónarendszerű személydijszabás lép életbe. A menetárak a kifüggesztett menetdíjtáblákból kivethetők. Az új személydijszabás a máv dijszabás elárúsító irodájában (Budapest Csengery-utca 33.) 20 fillérért kapható.

A máv igazgatóságától vett értesítés szerint a 706/710/1802 és 1803/709 számú vonatokkal *hálokocsi* Budapest nyugoti pályaudvar Bázias között és viszont közlekedik. Indulás Budapest nyugoti pályaudvarról este 10:15 perckor, érkezik Báziasra d. e. 9:25; indulás Báziasról d. u. 4:15, érkezés Budapestre reggel 7:15 órakor.

Legfinomabb csemege-különlegességek, folytonos újdonságok *Wagner testvérek*nél Ujvidéken.

Nyilt-tér.)*

NYILATKOZAT.

Miután a városban bizonyos — Vucetics Milivoj becsülete ellen irányuló — hírek keringenek a vele volt afféromból kifolyólag, mely időközben elintéztetett, ezennel kijelentem, hogy ezen hírek a valóságnak nem felelnek meg.

Ujvidék, 1908. évi nov. 25-én.

NOVICH MILÁN.

*) E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Felelős szerkesztő: Pap Sándor.
Társzerkesztő: Zanbauer Ágoston.

Hirdetések.

Egy nagy pince és magtár

Kenyér-utcában kiadó.

Bővebbet: Hirschenhauser nyomdájában.
3—3

Karácsonyfa disz

meglepő szép *ujdonságok*, gyönyörű **bonbonlecek**, legfinomabb bel- és külhoni **bonbonok orlasi választékban** megérkeztek.

Csemegeárunkban minden nap *ujdonság*.

Sütielőkre ajánljuk legfinomabb árúinkat, szükséglet esetén kérünk szíves megrendelést.

Borok, likőrök, pezsgők legolcsóbb árban.

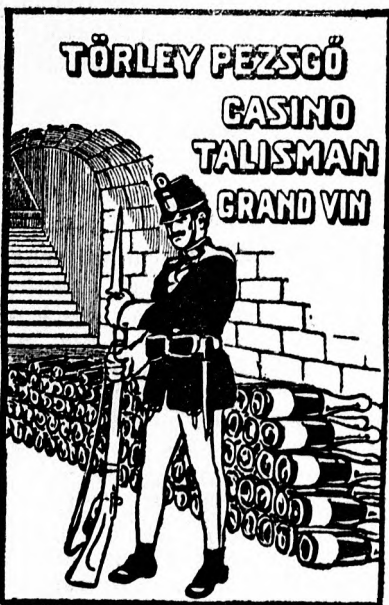
Vidéki megrendelések a beérkezés napján adatnak póslára ingyen csomagolásban.

Árlap ingyen.

Tessék üzletünket és árúinkat vétel nélkül is megtekinteni.

Wagner testvérek Ujvidék,

fűszer-, bor- és csemege különlegességek üzlete.
1-8

Tüdőbetegek, gyomor, bél, vesebajások, köszvényesek megmentője, a legegészségesebb üdítő aszali ital

A MÁLNÁSI
Sicilia
ARTÉZI GYÓGYVÍZ
KAPHATÓ MINDENÜTT
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 37/39.
Orvostanárok véleményei, használati utasítás minden üveghöz van mellékelve

MÁV 39685/II. 1908. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A máv kolozsvári üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a máv Nagyvárad állomásán létesítendő vontatótelep fensíkja feltöltési munkáinak előállítására céljából szükséges munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az ajánlati minta, az egységárjegyzék és a szerződés tervezete, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek a kolozsvári üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályánál (Bocskay-tér 4.), valamint a nagyváradai osztálymér-

nökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlattételhez szükséges nyomtatványok díjtalanul megszerezhetők. Az ajánlatot, valamint a hozzá tartozó mellékleteit szabályszerű okmánybélyeggel kell ellátni, az ajánlatot és mellékleteit két tanu előttemezése mellett alá kell írni és az ajánlatot-mellékleteivel pecséttel ellátott fonállal kell összefűzni. A szabályszerűen kiállított ajánlatot és mellékleteit pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezve legkésőbb 1908. december 5-én déli 12 óráig kell a máv kolozsvári üzletvezetőségének titkárságánál közvetlenül vagy posta útján beküldeni.

Az ajánlat borítékát következő felirással kell ellátni: Ajánlat a 39685/908. II. számú versenytárgyalási hirdetésben kiírt munkálatokra. Ajánlattevő köteles bánatpénz gyanánt az általa ajánlott végösszeg 5%-át készpénzben vagy biztosítékképes értékpapírokban, hivatkozással a jelen hirdetés számára legkésőbb az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1908. december 4-én d. u. 1 óráig a kolozsvári üzletvezetőségnek gyűjtőpénztárába letenni.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és az összes munkákra tett ajánlatokat fogunk tárgyalás alá venni. Bánatpénz nélkül vagy elkésve benyújtott, valamint olyan ajánlatokat, melyeket nem az előirt módon tesznek, vagy a melyből valamely melléklet hiányzik, nem vesszük figyelembe. A beérkezett ajánlatokat 1908. december 5-én déli 12 órakor fogjuk felbontani, amikor az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek. Az ajánlatok felett 1908. december 31-ig történik döntés és ajánlattevők ajánlataikkal ezen időpontig kötelezettségben maradnak. Olyan ajánlattevők, kik a szóban forgó ipari munkákat teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily ipari képesítéssel bíró megbízottat megnevezni.

Az ajánlattevők, kik a máv kolozsvári üzletvezetőségével ezideig üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, a melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak. Alólirott üzletvezetőség fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlati árakra való tekintet nélkül szabadon választ-hasson.

Kolozsvár, 1908. nov. Az üzletvezetőség.

28947 sz. kig. 1908.

Pályázati hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa az újalkotott városi szervezeti szabályrendelet 286. §-a alapján pályázatot hirdet egy 6 évre szóló, választás útján betöltendő, évi 2100 kor. fizetés,

két egyenként 200 koronás ötdéves pótlék és 600 kor. lakáspénz élvezetével egybekapcsolt *gazdasági intézői* állásra.

A pályázni óhajtókat felhívjuk, hogy az 1883. évi I. t. c.-ben, illetve a városi szervezeti szabályrendelet 285. §-ában megszabott minősítést, (valamely m. kir. gazdasági tanintézet szabályszerű bevezetését) igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket 1908. évi december 8-ik napjának déli 12 órájáig a városi tanács iktató hivatalánál nyújtsák be.

Ujvidék, szab. kir. város tanácsának 1908. évi november hó 23-án tartott üléséből.

Dr. Demetrovits Vladimir
polgármester.

1-3

MÉZ

Láng Győző méhészetéből, kilonként 1 koronáért, kapható *Kigyó-utca 4. szám.*

Ugyanott 12 — kellő mézzel — betelelt méhcsalád is eladó. 2-2

1-3

CZIM: AZ UJSÁG
BUDAPEST, RÁKÓCZI-ÚT 54.

Van-e már gyermeküknek Horgony-Kőépítőszekrénye?

Ha igen, akkor ne mnlassa el azonnal a legújabb kőépítőszekrényárjegyzéket lent jegyzett cégtől bekérni, hogy annak alapján a következő kiegészítőszekrényt kényelmesen kiválaszthassa és aztán a legközelebbi játékszerkereskedésben beszerezhesse.

Ha azonban gyermekei egy Horgony-Kőépítőszekrényt még nem bírnak, vagy tévedésből egy „Horgony” védjegy nélküli szekrények, azaz egy utánzat birtokában

vannak, akkor Önre nézve a legújabb árjegyzék kétszeres fontossággal bír, mert legfontosabb felvilágosítással szolgál minden egyes

Horgony-Kőépítőszekrényről

és lehetővé teszi Önnek, hogy gyermekei számára a megfelelő nagyságu szekrényt kényelmesen kiválaszthassa. Mindenesetre azonban saját érdekében tessék megjegyezni, hogy csak a Horgony jeggyel ellátott szekrény a több mint

egy negyedszázad óta

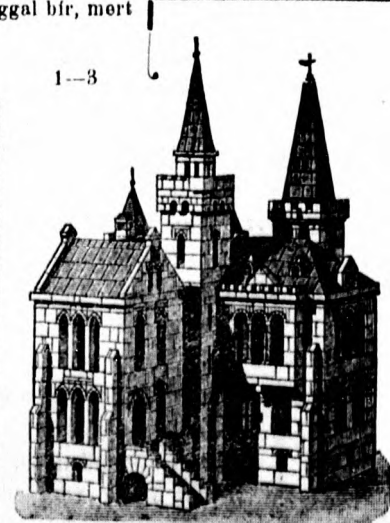
jónak bizonyult Richter-féle eredeti gyártmány, minden egyéb kőépítőszekrények csak hamiltványok.

A gazdagon illusztrált árjegyzékben a Horgony-Kőépítőszekrények, Horgony-Rakásjátékok és a „Meteor” Golyó-Mozakjátékok, stb. leírását találjuk. Valódi csak a Horgonynyal!

Richter F. Ad. és Ta., kir. udv. és kam. szállítók,

Iroda és raktár: **BÉCS**, Gyár:
I. Operngasse 16. XIII/I (Nietzing
Rudolfstadt, Nürnberg, Olten (Svájc), Rotterdam, Szt. Pétervár,
New-York.

A ki zenekedvelő, az kérjen árjegyzéket a híres imperator zenélőművekről, beszélőgépekről és Horgony-hanglemezekről is.

Néhány szó a nagyérdemű közönséghez!

Eddig a vevőközönség mindenütt csak gyárilag készült pörkölt kávé vásárolt, melyről pedig köztudomású, hogy jó nem lehet és pedig azért, mert ha a kávé 3-4 napnál tovább áll, úgy az megsavanyodik és elveszti eredeti jó ízét.

A FIUMEI KÁVÉBEHOZATAL naponta 10-20-szor is pörköltet, sőt kívánatra a vevő szeme előtt hajlandó a megvett kávé megpörkölni.

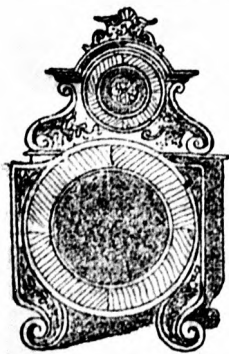
A FIUMEI KÁVÉBEHOZATAL kizárólag faj-kávékat árusít, mely abban különbözik a fűszeresnél árusított kávéktól, hogy egészen másképp lesznek kezelve. A kávé-nál ugyanis fontos, hogy ne fekdjék oly helyen, ahol olaj, petroleum, sajt vagy nyitott halkonzervek vannak, amint ez minden fűszeresnél gyakori eset. Ugyanis a kávé minden idegen illatot magába szív és néha azért rossz a kávé, mert oly helyiségben fekdtt, ahol ily cikkek voltak felhalmozva.

A Fiumei kávébehozatal kizárólag: kávé, teát, csokoládét, cacao, cognacot, rumot, mandulát, rizst, mazsolot és jour tea-süteményeket árusít **UJVIDÉKEN,** **KOSSUTH LAJOS-UTCA 30. szám.** 2-5

Schön V.

butoripar-raktára

UJVIDÉK, Duna-utca.

Asztalos- és kárpitos-butorok állandóan nagy választékban. Divánok, ottománok és matracok bámulatos olcsó árban.

Asztalos- és kárpitos-munkák, valamint átalakítások pontosan és lelkiismeretesen eszközöltek. 2-5

Kedvező fizetési feltételek!

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos házi készítmény várni lehet. Öre az egészségnek, fertőtlenítő, erősítő és edző az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájvíz, haj- és bőrápolószor.

Szükséges minden háztartásban. Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétel vagy a pénz előzetes beküldése után

KOSMOS laboratorium, GYŐR.

Kapható mindenütt.

7-20

Szöllő ürmös.

Van szerencsém a tisztelt közönség tudomására hozni, hogy mátol fogva a legfinomabb karlócai szöllő ürmös körül vendéglőmben kimérésre.

Más finom borokat is — házon kívül is — olcsó árban adok.

Kopolovics József, vendéglős.

Urasági lakás

1909. február hó 1-ére kiadó
Bővebbet: Wagner testvéreknél
UJVIDÉK.

Egyedül valódi **THIERRY BALZSAMA**

a zöld apá ával mint védjeggyel. Legkevesebb küldemény 12/2 vagy 6/1, avagy 1 szabadalmazott különleges-utazó-családtűveg 5 korona. — Csomagolás ingyen. **Thierry Centifolium-Kenőcse.**

Legkevesebb küldemény 2 doboz 3.00 korona. A legjobb házi szerek gyomorégés, gyomorégés, görcs, köhögés, mellháj, minden belső szerv gyuladása, kőszvény, tagzsárgatás, mindenféle seb, sorvadás, tályog, daganat, mindennemű sérülés stb. ellen. — Így tessék címezni: Védjeggyel: **Thierry A., Pragrada Rohics mellett.** Gyógyászati.

Raktárak Budapest: **Török József** gyógyszerész, **Egger J. és Egger Leó dr.** és **Vértes L. Lajos,** Zombor: **Némot** gyógyszerész (a Szentháromságához) telefon 71. 27-83.

Szerencsés

összetétele és a felhasznált borok gondos megválogatása eredményezi általánosan elismert kitűnő minőségét.

KAPHATÓ:

minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben. V.

AZ »ALTVATER« likörgyár

GESSLER SIEGFRIED

cs. és kir. udvari szállító

József főherceg ő fenségének kamarai

szállítója

BUDAPESTEN

ajánlja

„ALTVATER“ likörjét

és minden egyéb finom likörkészítményeit, valamint a legutóbbi termésből ezüst üstben befőtt **MÁLNASZÖRPÜT.**

A legjobb kutyalepény

Fattinger kutyalepénye,

mely minden enemű tápszerek közül a legjobb alkotórészeket és táperőt birja. 50 kg. 23 kor. — 5 kg. portomentsen 3-20 korona.

Fattinger Puppy-féle bisquit

fiatal kutyák számára 50 kg. 26 kor. — 5 kg. portóm. 3-50 kor. **Prospektust ingyen küld**

Fattinger szab. kutyalepény- és baromfi tápszerei gyára W. Neustadt.

250 felüli első díjak.

Fattinger tápszerei állatorvosi ellenőrzés alatt állnak. 21-26

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult házi szor, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szornek bizonyult közönségnél, oszónál és meghűléseknel, bedörzsöléséppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznel, Budapest. **D: Richter** gyógyszerertára az „Arany oroszlanhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Figyelem!

Szöllőoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 kor., Delaware ezre 100 kor.

Cim:

Szigiártó NAGY MIHÁLY

Felsősegéd, Somogy megye.

4-25

